

TÄIENDUSKOOLI TÖÖST MONTREALIS.

Täienduskoolide õppetöö toimub enamasti igas koolis erinevalt. Erinevused olenevad kohalikkudest oludest, võimalustest, õpilaste arvust, kooliruumidest ja muudest põhjustest. Ühele koolile sobiv ja praktiline õpetamisviis ning selle rakendamine võib sageli teistes oludes olla ebapraktiline.

Võõrsil juba aastaid püsinud täienduskoolid on oma töö ja õpetamise viisidega aegade jooksul teatud kindla rutiinini jõudnud. Võibolla oleks kasulik nüüd neid erinevusi hakata lähemalt vaatlama ja vaagima. Arvan, et sellest oleks kasu kõigile, kes noorte õpetamisega tegelevad. Edukaks koolitööks vajame üha uusi ja paremaid mõtteid.

Montrealis oleme rajanud koolitöö raskuspunkti kodus õppimisele ja palunud lastevanemaid selajuures teatud ulatuses õpetamise osas abiks olla. Eriti suurt kodust abi nõuab nooremate klasside töö. Vanemate klasside õpilased on võimelised juba võrdlemisi iseseisvalt kodutööd tegema. Vajaduse korral on aga ka nende vanematelt palutud abistavat õpetamist. Oleme saavutanud päris häid tulemusi ja koostöö lastevanematega on olnud siiras ja hea.

Kodune õppetöö toimub kolmel nädalapäeval: esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel. Vanemate ülesandeks on kindlalt neist päevadest kinni pidada, sest oluline on, et õppimine toimuks erinevatel päevadel.

Iga õpilane saab koolist paljundatud kodutöö ülesannete kausta, kus on koduse õppepäeva kohta ülesanded sees. Õpilasel on kirjalikkude ülesannete jaoks kaks vihikut: ühte kirjutab ülesanded, teine on õpetaja käes kontrollimisel. Esimese kodutööga antakse ka lastevanematele üldised juhtnöörid koduse töö läbiviimiseks ja õpetamiseks.

Lastevanemate ülesanded selles süsteemis on järgmised:

- a) Jälgida, et lugemise ülesanded õpitakse valju häälega.
- b) Lugemispalades esinevate uute ja vähemtuntud sõnade ja mõistete seletamine.
- c) Kontrollimine, et lugemine oleks voolav ja vigadeta.
- d) Etteütluse tegemine, milleks õpetaja on määranud varem õpitud lugemispalast sobiva lõigu. Vigu kodus ei parandata.
- e) Kontrollimine, et kirjalikud ja suulised ülesanded on ettenähtud ulatuses tehtud.
- g) Loetud õppetükkide jutustamise kuulamine ja parandamine.
- h) Raskemates ülesannetes vajaduse korral lapse abistamine ja ülesande seletamine.

Nii teeb õpilane oma kodutöö ema-isa järelvalvel ja juhatamisel. Siinjuures on vanematel hea võimalus jutustada oma vaateid elule, mälestusi ja jutte kodumaa päevilt, näiteks: jalutuskäik läbi Tallinna; suvitused Pärnus; matk Otepäälle jne. Neist kujunevad eesti tunnid või eesti õhtud, mis tihendavad ka perekondlikke sidemeid. Kodu soojuses antud vanemate vaated ja mõtted elule, tänapäevale, meie minevikule, rahvuslikele suurkujudele ja meie kangelastele kujunevad tihti määravaks teguriks kasvava noore mõttemaailma ja rahvusliku hoiaku kujunemisel.

Õpilaste kodutöö kausta tutvustamiseks toaksin näiteks kuue klassi "Kodutöö XI", mis hõlmab ajavahemikku kahe koolipäeva, 19. veebruari ja 5. märtsi vahel. (Kool käib koos igal teisel pühapäeval).

I klass:

Õpperaamatuks on H. Rajamaa "Aabits ja emakeele-lugemik".

- 20. veebruar: Lugeda lk. 51 - teine pool
- 22. veebruar: Etteütetus lk. 50 - III osa, 3 esimest lauset.
- 24. veebruar: Lugeda Eesti hümn, lk. 180.
- 27. veebruar: Etteütetus lk. 51 - 4 esimest lauset

1. märts: Lageda: "Pagar Eerik" lk. 52.

3. märts: Õpi pähe Eesti hünni esimene salm.

Lihtsad jõukohased etteütlused selgeks õpitud lugemispaladest on vajalikud, et õpilased nähtud ja kuuldud sõna ka õigesti oskaksid kirjutada. Eriti on vajalikud niisugused harjutused inglise keelt kõnelevates maades, kus sõnade hääldamine ja kirjanek on mitmeti erinev.

Etteütluste harjutamine on õpilastele päris meeldiv ja annab juba algklassides väga häid tulemusi. Kirjalikkude tööde hulgas on ka selles klassis lühikirjandeid, et õpilane oskaks oma mõtteid kirjas väljendada.

II klass:

Õpperaamatuteks on H. Rajamaa "Aabits ja emakeele-lugemik" ja H. Jänese "Meie emakeel I".

20. veebruar: Lageda lk. 99 - II osa

22. veebruar: Harjutused 36 ja 37.

24. veebruar: Lageda ja pähe õppida "Eesti hünn", lk. 180.

27. veebruar: Etteütlus lk. 98 - I osa, 4 lauset.

1. märts: Lageda lk. 100 - III osa.

3. märts: Kirjuta kirjand: "Käisin aktusel" või "Käisin külas".

Selles klassis algab ka eesti keele grammatika õppimine.

III klass:

Õpperaamatuteks on "Emakeele lugemik koolile ja kodule" (Toronto Koolikomitee väljaanne) ja H. Jänese "Meie emakeel".

20. veebruar: Loen jutust "Kaitseliidu vormis 24. veebruaril", lk. 114 kuni lk. 115.

Kirjutan harjutuse nr. 98.

22. veebruar: Loen lõpuni jutu: "Kaitseliidu vormis 24. veebruaril", lk. 115-116.

Kirjutan harjutuse nr. 99.

24. veebruar: Loen luuletuse: "Eesti on me isamaa", lk. 112.
Kirjutan harjutuse nr. 100.
27. veebruar: Kirjutan kirjandi: "Käisin Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel".
1. märts: Loen luuletuse: "Räägi jälle, emakene", lk. 111.
- ~~3. märts:~~ Kirjutan harjutuse nr. 101.
3. märts: Loen jutu: "Soove noortele".
Kirjutan harjutuse nr. 102.

IV klass:

Õpperaamatuteks on "Emakeele lugemik koolile ja kodule", H. Jänese "Meie emakeel I" ja V. Lenk'i "Kalevipoeg" - õppe- ja tööraamat lastele.

- 20.veebruar : Loen I ja II osa jutust "Maiu ja Arvo jällenägemine vabaduspäeva ööl".
Kirjutan harjutuse nr. 240.
22. veebruar: Loen III ja IV osa jutust "Maiu ja Arvo jällenägemine vabaduspäeva ööl".
Kirjutan harjutuse nr. 241.
24. veebruar: Jutustan emale oma sõnadega eesti keeles jutu: "Maiu ja Arvo jällenägemine vabaduspäeva ööl".
Kirjutan kirjandi:
1. Tuisk
2. Kui saaksin elada Eestis.
27. veebruar: Loen jutust "Sõit jäätükil" I osa.
Kirjutan harjutuse nr. 242.
1. märts: Loen jutust "Sõit jäätükil" II osa.
Kirjutan harjutuse nr. 243.
3. märts: Loen luuletuse "Talvelõbud".
Vastan kirjalikult vihikusse küsimustele selle luuletuse lõpus.

V klass:

Õpperaamatuteks on H. Rajamaa "Eesti lugemik II", H. Jänese "Meie emakeel I" ja T. Künnapas'e toimetatud "Meie kodumaa", maateaduse ja ajaloo õpikuna.

20. veebruar: Lugeda: Lipp tormis, lk. 223.

22. veebruar: Kirjuta harjutus nr. 289.

24. veebruar: Lugeda: Eesti Vabariigi aastapäeva pühitsemas, lk. 219.

27. veebruar: Maateadus: Pärnumaa soodes. Vasta küsimused 41-47.

1. märts: Ajalugu: Suur Põhjasõda. Vasta küsimused 62-65.

3. märts: Õpi pähe luuletus: "Eesti lipp", lk. 227.

VI klass:

Õpperaamatud on samad mis V klassis.

20. veebruar: Ajalugu: Vasta küsimused 66-75

22. veebruar: Kirjuta harjutus 342 ja 343.

24. veebruar: Lugeda: Jüripäeva unistus 1343.

President K. Päts'i kõne lk. 215 ja 216 (Lugemik).

27. veebruar: Maateadus: Vasta küsimused 53-61.

1. märts: Lugeda: Eduard Vilde (Meie kodumaa).

3. märts: Koosta kirjand ühel järgneval teemal:

1. F.R. Kreutzwaldi elu ja looming

2. L. Koidula elu ja looming.

3. Jüriöö tuled.

V ja VI klassis maateaduse ja ajaloo õppimisel vastab õpilane kirjalikult, selleks erilisse vihikusse, iga osa kohta vastavad küsimused. Küsimused on kodutööga kaasas ja on koostatud nii, et nad tooksid nimetatud osast esile kõige olulisema. Küsimused õpitakse pähe ja neist on koostatud kirjalikud testid klassis vastamiseks. Kuuendas klassis, kui ajaloo ja maateaduse kursus on lõpetatud, algab nende ainete kordamine.

Küsimustele vastamisega saame nüüd ajaloo ja maateaduse konspektid, mida õpilased kaunistavad joonistustega, kaartidega, väljalõigetega ja piltidega. Emakeele grammatika osas on nendes klassides sõnade käänamist ja pööramist lähemalt õpetatud ning sõnavormidest lausete moodustamist harjutatud.

See oleks läbilõikeline ülevaade meie kooli kodusõppimise süsteemist. Piirduksin ainult sellega.

Kindel kord ja nõudlikkus ülesannete täitmisel olgu aluseks täienduskooli tööle. Visa ja hoolsa tööga saavutame oma eesmärgid. Lapsed armastavad korda ja peavad lugu kasvatajast, kes neile korda õpetab ja korda austama sunnib. On vana tõde, et madalast aiast hüppab igäiks üle. Kool ja õpetajad olgu esimesed kõrged aiad ja tõkked, kes last juhivad õige värava kaudu soovitud teele.

Karl Vaikla
Montreali Eesti Täienduskooli
juhataja